

VELKÁ
DOBRODRUŽSTVÍ

Po stopách praotce Čecha na Říp

GPS souřadnice: 50.377577, 14.292584

Praktické informace

Délka trasy: 5 km

Obtížnost: Středně těžký výlet pro romantiky a milovníky českých bájí a pověstí. Výlet není možné jet s kočárkem, kolo také příliš nedoporučujeme. Pro pejsky je ovšem ideální.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 42 km, cca půl hodiny autem. Z Prahy se vydáte na sever po dálnici D8. Sjedete na exitu 18 směr Nová ves (tedy sjet a přejet dálnici). Pokračujete dál podél dálnice ve stejném směru - na sever, stále od Prahy pryč. Pak dálnici podjedete odbočkou na Krabčice. Poté už vás šipky navedou do obce Rovné.

www.idos.cz

Turistická mapa: Odkaz na mapy.cz

Parkování: V obci Rovné je parkoviště. Zaplatíte 50 Kč za den.

Vlakem: Z hlavní trati Praha-Ústí nad Labem je nejlepší přístup z nádraží v Roudnici nad Labem (6,5 km od Řípu), kde vlak staví téměř každou hodinu, takže najít vhodný spoj není problém. Trasa z Roudnice nebo z Mělníka je příjemná i pro cyklisty. Problém je samotný výstup na Říp, tam většina cyklistů sesedá a tlačí kolo. Pokud vám jízda po mezinárodní trati přijde nudná, neoriginální a nestylová, přeseďte třeba na lokálku z Vraňan, kterou se můžete přiblížit až k samé patě Řípu, tedy do obce Ctiněves (2,5 km). Je to hezké a stojí to za to.

Rotunda sv. Jiří (<https://rotundarip.cz/>)

Cena vstupenky:

Základní vstupné 80 Kč

Snížené vstupné 50 Kč (děti od 6 do 15 let)

Rodinné: 210 Kč

Otvírací doba:

duben, říjen: sobota, neděle, svátky 10-16

květen, červen, září: úterý-neděle 10-17

červenec-srpen: každý den 10-18

WC: V turistické chatě na Řípu.

Možnost občerstvení: Na vrcholu Řípu je turistická chata s občerstvením. Ceny lidové.

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

říká se, že každý Čech by měl alespoň jednou za život vylézt na Říp. Právě odsud si podle pověsti vyhlédl zemi pro první Slovany praotec Čech. Kompasy a buzoly nechte tentokrát doma. Magnetovec, který se zde hojně vyskytuje, totiž ovlivňuje funkčnost všech těchto přístrojů. Budete se tedy muset spolehnout na naši mapu a navigaci.

Hádanky a doplňovačka budou obecnějšího charakteru, aby mohli hádat všichni výletníci bez ohledu na věk. Nedoporučujeme procházku v dešti nebo krátce po něm, je tu jíl a opravdu hodně to klouže, lepí a čvachtá. A hlavně: místní bláto přitahuje světlé oblečení dětí a maminek. Trasu ušlapou děti od pěti let, více si ji však vzhledem k charakteru otázek užijí školáci. Tak ať se vám výlet líbí!

Tento výlet vznikl z dotací OZP a je proto pro všechny výletníky ZDARMA!, za což děkujeme.

Dopis dětem

Ahoj holky a kluci,

dnešní cesta za hádankou vás přivede na horu Říp. Malé děti jí říkají „pupíkový kopec“ a my větší víme, že je to (vedle Blaníku a Sněžky) nejznámější česká hora. A to nejen pro svůj pěkný český „pupkoidní“ tvar, ale především proto, že se k ní váže řada pověstí z dávných dob.

Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Doplňovačka

Naše putování začíná v obci Rovné pod Řípem na placeném parkovišti. Chytneme se červené značky, která nás povede přímo vzhůru nově vysázenou alejí z vesnice směrem k Řípu.

Na začátku aleje je dopravní značka. Co znamená? Kolik pneumatik na ní napočítáte?

Podívejte se na stromy v aleji. Každý má své číslo...

1. Opište číslici na prvním stromu vedle dopravní značky.

Šlapeme do kopce a hledáme kříž po levé straně, kde na nás čeká další písmenko do tajenky. Než budeme u něj, řekneme si pár vět o obci, ze které jste vyšli.

Rovné je součástí obce Krabčice. K místnímu areálu domova pro seniory patří i *Karafiátův dům*. Je spojený s působením evangelického duchovního a spisovatele Jana Karafiáta. V Krabčicích napsal knížku pro děti *Broučci*. Určitě ji alespoň trochu znáte, i když je pěkně stará. Poprvé byla vydána v roce 1876. Od té doby všichni víme, že není nad dobrou zelnou polívčičku, po které se krásně spí a spí a spí...

*Podvečer tvá čeládka
co k slepici kuřátka
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.*

Než dojdete až k rotundě, zkuste se modlitbičku naučit. Máte na to asi půl hodiny. :)

Jan Karafiát (1846–1929) byl spisovatel, evangelický farář a publicista.

Byť jeho rodina patřila k zámožnějším, jeho dětství v Jimramově bylo velmi skromné. Otec František Karafiát se totiž oženil s vdovou se čtyřmi dětmi. Společně pak měli dalších šest. (Takže jich bylo přesně tolik co malých broučků.) Od 11 let Jan navštěvoval litomyšlské gymnázium, od 16 roků gymnázium ve vestfálském Güterslohu. Takže všechno německy... Bohosloví studoval v Berlíně, Vídni a Bonnu. Později odešel znovu na studia do Edinburghu na jednu z kolejí Svobodné skotské církve. Takže pro změnu angličtina... Ve Skotsku se seznámil s bohatou šlechtičnou Miss Joan Denistoun Buchanan of Auchentorley (1819–1912), která byla jeho celoživotním vzorem, intelektuální i materiální oporou a přítelkyní. Prý byla i předobrazem Janinky, přemoudré svatojánské berušky z knížky Broučci. Jak se chlapec z rodiny s deseti dětmi dobere možnosti tak hodně a dlouho studovat? Vzdělání samozřejmě něco stálo. Jak střední, tak vysokoškolská studia proto musel Janovi vždy někdo sponzorovat. Tehdy se tomu ještě říkalo mecenášství a podobně, ale šlo o totéž. Důležité je, že po většinu života Janovy prostředky pocházely z církevních kruhů. Proto byl své církvi natolik vděčný, proto asi tolik věřil. Od roku 1895 žil Jan v Praze, vydával Reformované listy a pracoval na revizi textu Bible kralické. Jan Karafiát je pochován na Vinohradském hřbitově. Na náhrobním kamení je popsán jako „reformovaný farář mimo službu, spisovatel Broučků“.

Už jste došli ke kříži?

2. Opište první slovo na podstavci.

Stoupáme dále alejí až do sedla.

Jak už jsme si všimli, každý strom má své číslo. Kolik si myslíte, že jich je dohromady? Tipněte si a na konci aleje se to dozvíte.

Kdo bude nejbliž, nemusí dělat pět dřepů jako ostatní. A ten, kdo bude odhadem nejdál, si nejen zadřepuje, ale ještě u toho musí recitovat modlitbičku Karafiátových broučků. :)

Poznáte, jaké stromy alej tvoří? K čemu se květy a dřevo těchto stromů využívají?

Pokud se nyní otočíte, uvidíte pod sebou pseudorenesanční evangelický kostel, který byl postaven roku 1885. Kostelní věž je viditelná až ze vzdálenosti 20 km. Stavba byla zbudována a zařízena z darů sedláků. Včetně zvonů, které jsou opravdu pěkně drahé! Sbíрка se rozrůstala velmi dobře, neboť farář každou neděli při bohoslužbách oznamoval, kdo kolik zlatých

přispěl.

Myslíte si, že by v naší době nějaká obec dokázala od svých obyvatel vybrat dost peněz na stavbu kostela? My v tomto případě moc optimističtí nejsme... Možná se ale mýlíme. Rádi bychom!

Jsme v sedle hory, takže půlku stoupání máme za sebou. (Při troše optimismu.) :)

Najděte památník, který připomíná komunistické trestání selských stavů a oběti akce Kulak zahájené na podzim 1951.

Dětem ze selských rodin bylo tehdy znemožňováno studium, jejich rodiče mnohdy přišli o všechno včetně svobody a občanských práv. Otcové putovali do žalářů či uranových dolů, řadu z nich to stálo i život. Akce Kulak konkrétně znamenala, že musely tisíce příslušníků selských rodin ze dne na den opustit své statky. Tehdejší mocní je proti jejich vůli vystěhovali zejména do pohraničních oblastí. Zároveň jim byl zakazován pobyt v místě bývalého bydliště.

Hledáme modrou tabuli s nápisem CHATA ŘÍP. Kolik lístečků na ní je? A jakému stromu patří? Najdete obrázek rotundičky na kopci? Dokážete tvar hory namalovat prstem do vzduchu? A tvar rotundy? Jednoduché, že? Oblouček – a je to!

Památná hora Říp patří mezi několik nejvýznamnějších míst a symbolů naší národní historie. Vztahuje se k ní pradávná pověst o příchodu našich předků do země. I proto by měl každý pravověrný Čech alespoň jednou za život na tuto horu vystoupit. Schválně se zeptejte rodičů, babiček a dědečků, zda už tady byli. (Nejsou-li tak úplně Češi či úplně pravověrní, samozřejmě jsou omluveni.)

Vy se máte, vy už to dneska budete mít za sebou. :)

Jak to tedy podle pověsti všechno bylo?

V bájně pravlasti Slovanů, což bylo kdesi na jihovýchodě Evropy, žili se svými rody i bratři Čech a Lech. Jenže jim tam nebylo zrovna poklidně. O živobytí museli bojovat nejen s přírodou, ale také s nepřáteli, kteří mařili jejich dílo. A protože útoky zloduchů neustávaly, rozhodli se bratři, že svému lidu vyhledají novou vlast. Svolali rody, shromáždili stáda a vydali se na cestu. Po mnohých útrapách a řádně utrmácení došli až pod horu Říp. Ulehli na jejím úpatí, aby si odpočinuli. Za svítání vystoupil Čech na vrchol, přehlédl krajinu a řekl: „*To je ta země zaslíbená, zvíře a ptáků plná, mlékem a strdím oplývající.*“ Lidu se krajina líbila. I rozhodl, aby jejich nový domov nesl jméno toho, kdo je sem zavedl. Čech, takže Čechy. Tolik *Staré pověsti české*.

Pokud jste ve škole přemýšleli, co to je strdí, jedná se plástev medu, což byl tehdy symbol hojnosti. A co si budeme povídat, je tak trochu dodnes.

Na stromě najdete značku s nápisem BLANÍK – ŘÍP. Vidíte srdíčko?

3. **Jakou barvu má srdce?**

Jsme na docela pohodlné, i když kamenité cestě. Kdo má pevné podrážky, medí si.

Než si povíme něco více o hoře, položíme vám kontrolní otázku, kterou si proklepneme vaši znalost *Starých pověstí českých*.

První vojvoda české země Krok měl tři dcery. (Vojvoda znamená vojevůdce, který mohl později vykonávat i roli soudce. Z vojvodů se později vyvinuli vévodové.) Krokovy holčičky se jmenovaly Libuše, Teta a...

Věděl by někdo, jak se jmenovala třetí Krokova dcera?

A proč se bavíme o Krokovi?

Václav Hájek z Libočan totiž ve své totiž kronice píše, že po smrti praotce Čecha byla vláda nabídnuta jeho bratru Lechovi. Ten ale odmítl a jako vládce doporučil Kroka. Ten souhlasil, avšak vyslal zvědy, aby mu našli bezpečnější sídlo. Na pravém břehu Vltavy objevili skalnatý ostroh mezi hlubokými lesy, který se jim z bezpečnostního hlediska jevil jako ideální. I dali se pradávni Slované do budování – a vznikl dnešní Vyšehrad.

Pokud s námi na něj půjdete na výlet, dozvíte se, z jakého místa na Vyšehradě kněžna Libuše prorokovala vznik Prahy. I to, jak proaktivně označila místo, kde mají začít stavitelé budovat nové město z její vidiny, „*jehož sláva hvězd se dotýká...*“.

Když jsme u těch vidin, rozhlédněte se a zkuste vyjmenovat všechny stromy, které kolem sebe vidíte.

Které převažují? Víte, jaký je rozdíl mezi jehličnany a listnáči? Myslíme tím hlavně opadávání... Který jehličnatý strom opadává? Vidíte ho? Jo, jo, přesně kvůli němu jsme se ptali... A víte, který listnatý naopak neopadává?

Pomalu míříme k vrcholu, ale také k první vyhlídce. Tam na nás totiž čeká další otázka.

Hora Říp se nachází v rovině dolního Polabí, ze které se vypíná do výše 460 metrů nad mořem. Jméno Říp je s největší pravděpodobností odvozené ze starogermánského slova „rip“, které neznamenovalo nic víc a nic méně než prostě *hora*, *kopec*. Přejímání názvů od původního obyvatelstva bylo na počátku slovanského osídlování zcela běžné. Kronikář Kosmas již počátkem 12. století psal právě o hoře Říp a jejím okolí jako o místě, kde se usadili první Slované vedení praotcem Čechem při příchodu do nové vlasti.

Vy se nyní dostáváte k první vyhlídce...

4. Jak se jmenuje vyhlídka?

Z vyhlídky jsou viditelné obce těsně pod Řípem – Rovné, Krabčice, Kostomlaty. Na pravé straně zříté Mělník, Bezděz, za dobré viditelnosti Ještěd. Několikrát do roka jsou dokonce ke spatření Krkonoše i Sněžka.

Na pastvinách, které vidíte před sebou v Polabí, možná vaše očka zachytí pasoucí se zvířata. Trkají a mečí. Co to je?

Koza je přežvýkavec patřící do třídy savců a řádu sudokopytníků. Živí se výhradně rostlinnou stravou. Stejně jako například kráva má čtyři žaludky (bachor, čepec, knihu a slez). Patří mezi jedno z nejdříve domestikovaných (zdomácnělých) zvířat. Podle dostupných pramenů ji lidé chovají okolo 10 000 let, na našem území tomu tak bylo již v době bronzové. Ve starověku byla koza jedním z obětí zvířat. Spojována je i s některými bohy. Například s Dionýsem, Panem nebo Thórem. Ve středověku se rovněž stala symbolem ďábla. Kozy jsou chované především pro mléko nebo maso, někdy i kvůli kůži. Z některých druhů koz se také získává vlna. Ze srsti kozy angorské třeba mohér nebo z kozy kašmírské kašmír neboli pašmína. (Opovažte se však pochválit nějaké dámě kozí svetrík slovy, že „má pěknou kozu“. Hnala by vás jak nadmutou kozu...)

Kůže koz byla využívána k uchovávání vody či vína, ale také k výrobě pergamenu. Z kozího mléka se vyrábějí různé druhy sýrů a dalších mléčných dobrot.

Máte rádi kozí mléko? A co kozí sýr? :)

Když jsme u těch koz... Znáte o nich nějakou pohádku? Co třeba tu *O sedmi kůzlátkách*? Začíná takhle:

Byla žila jedna koza a ta měla kůzlátka. Celé dny se od nich nehnula, až jednou musela odejít. Zavolala k sobě kůzlátka, která skotačila na louce, a řekla jim: „Milé děti, musím na chvíli odejít, a tak vás tu nechám samotné. Schovám vás do domečku, vrátka zavřete na závoru. Nikomu neotvírejte, to vám povídám, vůbec nikomu. Můj hlas znáte, až se vám ozvu, otevřete.“

Zkuste pohádku dovyprávět.

Pokračujeme dál po pěšince. Vidíte břeččan nalevo? Kde se tady asi vzal? A ty kameny napravo?

Vidíte mechy, lišejníky a pařezy? Tady by se jistě líbilo dvěma skřítkům z pařezové chaloupky. Jak se jmenoval ten baculatější? Podobně jako jedna houba.

Kdo ví, jak poznat podle lišejníku sever a jih? A jaké *i* se v lišejníku píše?

Dnešní Říp vypadá jako důstojně vydutý terénní břich. Nebylo tomu tak však vždycky. Před dvaceti až třiceti miliony let to byla pěkně divoká sopka, která kolem sebe plivala žhavou lávu. Stejně na tom byla většina vrcholů Českého středohoří. Jsou to čedičové vyvěřeliny, tedy spíše obnažené zbytky jejich sopouchů. Co je sopouch? V podstatě kouřovod, lávovod a plynovod. Díra ve středu sopky, kterou všechno to žhavé proudí ven z podzemí. Řipské vyvěřeliny obsahovaly hodně magnetovce, horniny, kterou téměř ze tří čtvrtin tvoří kov. Proto Říp dodnes pohlázní nejednu buzolu. Pokud máte kompas s sebou, vyzkoušejte si, co mu magnetovec vyvádí se střílkou.

Teď zkuste najít obrovské stromy – buky, jejichž kmeny a kořeny vypadají jako nohy nějakého dinosaura nebo slona.

Všechny jsou poškrábané vandaly. Chudáci stromy... Alespoň nám však poslouží k jedné hledačce. Najděte srdce, ve kterém je napsáno Y + A... Kdo to asi byl? Yveta a Adam? Yvonna a Aneta? Yetti a Arabela? A vydržela jim láska? :)

Ještě v 19. století byla hora prakticky holá, bez lesního porostu, jen s pokryvem původních cenných teplomilných stepních trav a květin. Koncem století začala být úbočí postupně zalesňována a tradiční pohled na horu s rotundou na temeni vzal zasně. Stromy ji přerostly. Nám to je tedy trochu líto, protože pohled a výhled to kdysi musel být přímo božský. Jak by se to víc líbilo vám? Se stromy, nebo bez nich?

Ještě pár kroků... A jsme u turistické chaty. Zastavíme se u rozcestníku.

5. Jak se jmenuje obec, která je odsud vzdálená 2,5 km po červené značce?

Přicházíme k chatě. Přečtěte si nápis na jejím štítu. Víte, co to znamená?

Mekka je rodištěm Mohameda, proroka islámu, a nejsvětějším městem islámu. Každoročně se do ní koná pouť, během hadždže se sem vydávají asi tak tři miliony muslimů. Někdy o něco více, jindy o fous méně, ale vždycky je jich strašně hodně. Nevěřícím je vstup do města tradičně zakázán. (Pokud tedy nejste muslimové, raději si to namířte jinam.) Proč taková masová účast? Protože každý správný muslim by měl do Mekky minimálně jednou za život zavítat. A muslimů je hodně.

Což potvrzuje přesně to, co jsme již psali o Řípu: Že by na něj měl každý Čech alespoň jednou za život vylézt. Ale nebojte se, tak nacpáno jako v Mekce tady nejspíš nikdy nebude a věřit musíte jen svým nožkám, že vás na vršek donesou.

Pokud máte hlad a žízeň, občerstvěte se. Mají tu pro poutníky klasické rychlovky.

A teď vzhůru k rotundě! Je tak prostá, malá, robustní, románská... Česká.

Rotunda svatého Jiří, která byla původně zasvěcená svatému Vojtěchovi, je možná nejznámější románskou památkou v Čechách. Připomíná rok 1126, kdy nechal kníže Soběslav I. na paměť vítězství v bitvě u Chlumce původní kostelík opravit a rozšířit o západní kruhovou věž.

V té době žila vaše praprapraprapraprapraprapraprababička...

Jak už jsme naznačili, kostel po nějakém čase změnil svého svatého. Vojtiškové zaplaťte, Jiříkové jásejte. V 17. a 18. století se stal oblíbeným poutním místem.

Nebudeme vás obtěžovat informacemi, co je rotunda a jaké je její vnitřní uspořádání. Jen pár vět kurzívou pro studijní typy:

Románská rotunda na vrcholu Řípu byla obnovena roku 1126 na věčnou paměť vítězné bitvy knížete Soběslava I. proti římskému císaři Lotharovi u Chlumce u Ústí nad Labem. Předpokládá se, že původní stavba byla bez věže. Je možno ji datovat k roku 1039, kdy bylo přeneseno tělo sv. Vojtěcha do Prahy. Právě tomuto patronu země české byla tato kaple zasvěcena. Zasvěcení sv. Jiří, patronu Přemyslovců, se objevuje až počátkem 16. století.

Stavba je vybudována jako rotunda velmi přesného půdorysu s poloválcovitou apsidou a připojenou válcovitou věží. Postavena je z opracovaných opukových kvádrů a pokryta kamennou krytinou. Svou podobou se již hlásí k pronikajícím typům podélných kostelů a uzavřela dlouhý vývoj české rotundy, se kterou se v naší architektuře setkáváme již od konce 9. století.

Stavbu rotundy si pořádně prohlédněte. Kolik najdete hromosvodů? A kolik napočítáte okének? Co je na střeše rotundy? Vidíte, jak oškliví vandalové stavbu počmárali?

6. Kolik železných nýtů v jednom řádku na dveřích rotundy napočítáte?

Osvícení duchovní silou prastaré stavby se vrátíme k chatě. Možná ještě něco pojíme, protože dolů už to jde snáze i s plným pupíkem, a na rozcestí se stočíme z kopce. Půjdeme po červené a zároveň žluté značce... Bude to dobrodružná cesta, ale krásná!

Pokud je po dešti nebo mrzne, vraťte se ale raději k autu či jinému přibližovacímu stejnému cestou, jakou jste přišli. Tady to totiž hodně klouže.

Zastavíme se až na další vyhlídce. Podle čeho se jmenuje? Ano, tímto směrem leží hlavní město. Vidíte ho?

Stojíte-li na Pražské vyhlídce a hledíte do kraje, jistě zahlédnete ve Ctiněvsi překrásný kostelík. První známá písemná poznámka o Ctiněvsi vznikla roku 1318. V této výšce je podle Václava Hájka z Libočan pohřben praotec Čech. Jeho ostatky hledal kdekdo, nejméně romantičtí archeologové v devatenáctém století. Všichni marně.

Tipněte si na dálku, ve kterých místech byste asi tak pratátův hrobeček hledali vy. :)

A teď už hurá definitivně dolů! Snad to nebude moc klouzat.

Jakmile se dostaneme na rozcestník *POD ŘÍPEM*, máme vyhráno. Odbočíme doprava a po červené už půjdeme po rovině. Žádná klouzačka již nehrozí.

Na Říp se každoročně vypravuje mnoho průvodů, pochodů a procesí pořádaných různými organizacemi. Každou první neděli v měsíci se tady od 15 hodin koná mše.

Na podzim pořádá klub roudnických cyklistů *Výjezd na Říp*. Cílem je vyjet co nejrychleji horu bez jediného kontaktu, byť i jediné nohy se zemí.

A co vy? Jezdíte na kole? Nepřidáte se někdy k roudnickým? My bychom tlačili už od křížku... Myslíte, že byste dopadli stejně?

Šlapete teď po kamenech. A že jich tady je! Valí se kolem vás do údolí. Věděli jste, že odsud pochází jeden ze základních kamenů Národního divadla? Vyzvedli ho tady v roce 1868. Do Prahy jej doprovodilo 300 jezdců a cestu lemoval špalír družiček s košíčky plnými květů. To musela být sláva a paráda... Kámen se valil do Prahy! Rolling Stones by zezelenali závistí víc než prošlé špekáčky.

Myslíte, že zrovna touto cestou lezl nahoru praotec Čech? Jestlipak ho bolely nohy? A co si tak mohl nést ke svačině? Tatrunku? Uzenou veverka? Nějakou placku? Nebo snad placaticí?

Než se dostaneme do sedla, povíme si něco víc o složení kopce z pohledu geologa. Jak jste si již nepochybně ráčili všimnout, jeho tvar pěkně klenutého českého pivního pupíku (zvonovitý) není zrovna obvyklý. Je to dáno právě horninami, z nichž vznikl. Temeno a boky hory tvoří pevný sloup třetihorního čediče, kdežto úpatí obklopuje čtvrtohorní obruba z volně nakupených čedičových balvanů, úlomků, drti a navátých, převážně křemenných písků a vápnité spraše. Jak bylo ověřeno vrtem, mocnost obruby na úpatí hory přesahuje sedmnáct metrů. Podobnou stavbu má značná část bývalých sopek Českého středohoří. Víte, jak se jmenuje nejvyšší hora Českého středohoří?

Začíná na *M*.

Svým tvarem je Říp stolová hora s vrcholovou plošinou. Poznáte to, když se na něj podíváte z větší dálky, třeba až pojedete z výletu domů. Jde o pozůstatek jádra třetihorní sopky, která se tyčila do výšky více než jednoho kilometru nad úroveň dnešního vrcholu. Umíte si to vůbec představit? My tedy moc ne.

Jsme na konci lipové aleje. Odsud už cestu dobře znáte. Také již znáte odpověď z doplňovačky. Zdalipak víte, co je tajenka? To se dalo čekat, že?

Co říci o Řípu závěrem? Tato památná hora se stala inspirací mnohým umělcům. Díky Řípu vytvořili některá svá díla například básníci Jan Neruda či Svatopluk Čech. Asi nejnámější básničku ale napsal nositel Nobelovy ceny Jaroslav Seifert. Jmenuje se Hora Říp a jako ochutnávku uvádíme jen její kousek.

*Když ale vidím na obzoru
uprostřed kraje nízkou horu,*

*na nebi mráček běloskvoucí
- přestane srdce chvíli tlouci.*

S poety drželi krok i malíři. Josef Mánes, Mikoláš Aleš nebo Max Švabinský, ... V neposlední řadě Emil Filla, který měl takřka v dohledu Řípu v zámečku v Peruci ateliér. I tam vede jeden z našich výletů s tajenkou...

Jsme si skoro jistí, že kdykoli Říp spatříte vy, něco to s vámi také dělá. Teď po našem výletu to možná bude ještě o něco

